

АНОТАЦІЙ

Прадід Ю. Ф. Державна мова ІЧИ офіційна мова

Анотація: в статті робиться спроба дати відповідь на запитання: однакові чи різні за своїм змістом поняття **державна мова** та **офіційна мова**, можна чи ні вживати терміни, що їх позначають, як синонімічні? На підставі аналізу українських та російських лексикографічних праць, юридичної літератури робиться висновок про те, що поняття **державна мова** та **офіційна мова** наповнені різним змістом, а терміни, що вживаються на їх позначення, не можуть уживатися як синонімічні.

Ключові слова: конституція, державний, офіційний, поняття, термін, зміст, значення, тлумачення, синонім.

Синельникова Л. М., Терновська Т. П. Досвід аналізу образу Чичикова в термінах сучасних теорій комунікації

Анотація: в статті висвітлен досвід опису комунікативної і мовної поведінки Чичикова ("Мертві душі" Гоголя) з позиції сучасного знання про умови і признаки ефектівного спілкування.

Ключові слова: мовна особистість, паблік рілейшнз, міжособистна комунікація, постулати мовлення, імідж, ілокутивна мета.

Плотницька С. В. Лінгвопсихологічний аспект теорії комунікації

Анотація: стаття присвячена лінгвопсихологічному аспекту теорії комунікації у викладанні мов і базується на концепціях Н. Хомського про глибинні і поверхневі структури та В. Л. Скалкіна про іншомовно-мовленнєву комунікативну компетенцію.

Ключові слова: іншомовно-мовленнєва комунікативна компетенція, концепція глибинних і поверхневих структур

Богданович Г. Ю. Національно-культурна специфіка мовного спілкування і концепт

Анотація: в статті розглядається поняття концепта, його складників, а також його національно-культурна специфіка в полілінгвокультурному середовищі.

Ключові слова: концепт, полілінгвокультурогія, фрім, культурно-національна специфіка, дискурс, репрезентація, гештальт.

Літвінчук І. М. Емотивність як чинник мистецтва спілкування

Анотація: в статті розглядається феномен емотивності як явища соціально-філософського, психолінгвістичного і поведінкового рівня комунікації. Представлено співвідношення фактора емотивності з видами, формами, типами комунікації. Здійснено аналіз алгоритма комунікації відносно емотивності.

Ключові слова: види і форми комунікації, емотивність, комунікативний акт, суб'єкт комунікації, комунікативна ситуація.

Ховалкіна О. О. Навчання мові спеціальності в комунікативно-орієнтованому навчальному курсі

Анотація: в статті подається аналіз стану програмного забезпечення викладання російської мови в медичному вузі. Відзначається, що, незважаючи на наявність теорії побудови комунікативно-орієнтованого курсу, практика викладання все ще не має зразків (програми, планів, підручника) послідовної та системної реалізації ідеї комунікативного навчання. Вступ до нового - культурологічного - етапу розвитку методики не відміняє необхідності застосовувати наявну теоретичну розробку комунікативного методу в усій повноті під час роботи зі спеціалізованим контингентом.

Ключові слова: спеціалізований контингент, програмне забезпечення викладання мови, теорія побудови комунікативно-орієнтованого курсу.

Мехед'кіна Т. А. Урахування комунікативних потреб іноземних учнів при навчанні конспектуванню лекцій в умовах підготовчого факультету

Анотація: стаття присвячена проблемі навчання іноземних студентів конспектуванню лекцій загальнонаукового змісту вже в умовах підготовчих факультетів вуз. На основі обліку та аналізу реальних комунікативних потреб в учбово-науковій сфері діяльності подається спеціальна комплексна система завдань, яка готує учнів до адекватної діяльності в натулярних умовах комунікації.

Ключові слова: іноземні студенти, конспектування, лекція, реальні комунікативні потреби, етапи навчання, навики та уміння, система завдань.

Захарова Л. Н. Питання мети та змісту вступного предметного курсу при вивченні наукового стилю мови

Анотація: змістом статті є опис методичних вимог, які покладено в основу створення "Посібника із наукового стилю мови. Вступний предметний курс для студентів підготовчого факультету /за фахом англійська мова і література/. Йдучи слідом за сучасними дослідниками, автор статті вважає, що вступний курс для іноземних студентів є адаптаційним періодом переходу від навчання загальнолітературної мови до її наукового стиля. Головними теоретичними принципами створення матеріалів посібника вважаються вимоги мінімізації, доступності матеріалу, який вивчається, комплексності та поетапності формування умінь в усіх видах мовної діяльності, врахування комунікативних потреб студентів.

Ключові слова: науковий стиль мови, доступність, комплексність, комунікативні потреби студентів, мова за фахом.

Барabanova G. B. Formuvannya читацької компетенції при навчанні професіонально-орієнтованому читанню в немовному вузі

Анотація: стаття присвячена концептуальному осмисленню порівняно нового терміна в методиці викладання іноземних мов – комунікативної компетенції (КК), що у додатку до навчання професійно-орієнтованому інномовному читанню буде являти собою читацьку компетенцію. Якщо КК розглядається як здатність мовної особистості до спілкування в будь-яких комунікативних ситуаціях, то компетенція читача професійно-орієнтованого тексту є здатністю такої особистості читати і розуміти автентичні неадаптовані тексти по своїй спеціальності і включає наступні компоненти: 1) лінгвістична компетенція, 2) предметна компетенція, 3) текстова компетенція, 4) стратегічна компетенція.

Пропонується шлях формування основних компонентів КК у вищім технічному навчальному закладі

Бутєва В. Е. Етапи навчання зрілому професіонально-орієнтованому читанню в умовах немовного вузу

Анотація: у дійсній статті мова йде про етапи навчання зрілому професіонально-орієнтованому читанню в умовах немовного вузу. А саме: про етап синтагмированного читання, що є деяким переходічним варіантом навчального читання на шляху оволодіння студентом зрілим читанням як умінням і забезпечуючим виділення одиниць читання зв'язної мови; про етап інтенсивного читання, основна мета якого антиципація читається в контексті і про етап екстенсивного читання, що є безпосередньо переходічним до навчання зрілому читанню

Ключові слова: комунікативна компетенція, лінгвістична компетенція, предметна компетенція, текстова компетенція.

.Руденська Л. П. Мотиваційний контекст навчання професійно-орієнтованому читанню іноземною мовою в технічному вузі

Анотація: в статті розглядається вплив мотивації на процес навчання студентів, проблема формування та підвищення мотивації студентів технічних вузів при навчанні інтерактивному професійно-орієнтованому читанню.

Ключові слова: професійно-орієнтоване читання, мотивація.

Козлова А. Т. Навчання говорінню і аудіюванню як засобам спілкування

Анотація: в статті розглядаються актуальні питання сучасної методики навчання говорінню та аудіюванню студентами вузів. На основі узагальнення свого досвіду викладання англійської мови автор дає практичні рекомендації щодо навчання цими двома найбільш складними засобами спілкування, наводить масу найрізноманітніших вправ, які можна виконувати на різних етапах навчання як на заняттях в аудиторії, так і вдома.

Ключові слова: говоріння, аудіовання, інтонація, логічний наголос, мовна компетенція, мовленнєвий продукт, усне висловлювання ситуації.

Зеленцова М. Г. Комунікативний підхід до створення вправ для розвитку навичок говоріння студентів 1-го і 2-го етапів навчання

Анотація: у статті розглядається комунікативний підхід до створення системи вправ з розвитку навичок говоріння учнів. Цей підхід мав серйозний вплив на викладання сучасних мов як іноземних в умовах мовного середовища. Автор подає класифікації наявних комунікативних вправ, що призначенні для конкретно не спрямованої активізації мовного матеріалу, метою яких є розвиток комунікативно-змістовних умінь.

Ключові слова: комунікативний підхід, навички говоріння, комунікативно-змістовні уміння, мовний матеріал, навчально-мовна діяльність.

Ільїна Е. І. Навчання усній монологічній мові у рамках професійної тематики

Анотація: пропонується навчання професійно-орієнтованій монологічній мові за зразками трьох видів висловлювань (опис – коментар – оцінка). Таке навчання відповідає комунікативним потребам фахівців немовного профілю.

Ключові слова: професійно-орієнтована монологічна реч, комунікативна потреба, модель монологічної речі.

Горбунова Н. П. Умови формування письмової компетенції при навчанні діловій іноземній мові (англійській) в технічному вузі студентів заочної форми навчання

Анотація: у дійсній статті висвітлюються теоретичні і практичні умови формування письмової компетенції при навчанні діловій іноземній мові (англійської) у технічному вузі студентів-заочників.

Дано характеристику письмової мовної компетенції, що розглядається як один з аспектів теорії комунікативної компетенції і являє собою систему декількох взаємозалежних компетенцій, зокрема, одна з них, прагматична спрямованість, сприяє практичному оволодінню складання і написання ділового листа-зразка.

Також увага зосереджена на специфіці ділового листа як жанру ділової наукової письмової мови при навчанні в технічному вузі.

На практиці це досягається за допомогою створеного навчального посібника “Writing for Business” (Діловий лист), автор Горбунова Н. П.

Метою посібника є формування умінь ділової письмової мови на базі вже наявних у тих, яких навчають, граматичних і лексичних навичок. Ділове переписування визначається як складова частина навчання іноземній (англійській) мові для спеціальних цілей тільки на завершальному етапі.

І посібник може бути рекомендоване для старших курсів як очного, так і заочного навчання.

Наукова цінність і новизна посібника полягає в тім, що в ньому вперше пропонуються система текстового контролю самостійної роботи студентів в оволодінні уміннями і навичками письмової мови на базі ділових документів.

Посібник включає 5 уроків по трьох варіантах письмових завдань. Структура кожного уроку стереотипна і включає:

- граматичний коментар;
- основний текст А, у якому задається ситуація;

- текст В для розвитку навичок ділової письмової мови;
- тест для контролю самостійної роботи студентів;
- англо-російський словник;
- додатка, де представлені зразки ділової письмової кореспонденції.

Такий підхід, на думку автора, буде стимулювати подальшу роботу студентів при навчанні ділового переписування і підведе майбутніх фахівців до самостійного використання зразків ділових листів у їхній подальшій роботі.

Ключові слова: письмова компетенція, комунікативна компетенція, ділова письмова річ, англійська мова.

Леонтьєва Є. А. Комунікативна спрямованість навчання обдарованих учнів англійської мови як основної іноземної

Анотація: в статті розглянуто реалізацію принципів комунікативності у викладанні англійської мови. Навчання мові, як навчання взагалі, — це один з типів комунікації. Головний аспект навчання — це міжособове спілкування. У процесі навчання використовуються деякі комунікативні моделі і комплексна комунікативна методика. У статті описані комунікативно-спрямовані методи навчання, принципи відбора мовного матеріала і справ, засоби організації навчального процеса.

Ключові слова: методи: традиційний, інтенсивний, прямий, емоційно-смисловий, експериментальний, кроскультурний, мотивація, комбінована методика, активне навчання, ролева гра, монологичне, діалогичне мовлення, мовна згадка, комунікативна спрямованість навчального процеса, комунікативні моделі, комунікативні особливості мовлення, міжособове спілкування

Рудяков О. М. Загальна лінгвістика і методика викладання мови

Анотація: стаття присвячена загальній лінгвістиці та методики викладання мови.

Ключові слова: знакова система, універсум, мова, функції мови.

Макеєва Л. Н. Ефективність застосування методу тезауруса в процесі навчання іноземній мові

Анотація: Розгляд реалізації характерних ознак в семантичній структурі асоціативного поля дозволяє визначити прототип образу, який стоїть за тим чи іншим поняттям, тоді як ситуаційний компонент змісту репрезентован в вигляді інформації про якість фрагмент дійсності.

Основний зв'язок, що полягає в основі будь якого знання, складається в асоціації між об'єктами.

Однак цього недостатньо, зважаючи на те, що проста асоціація заперечує активність суб'єкта, а це не відповідає дійсності, так як в дійсності окрім простої асоціації відбувається асиміляція об'єктів за певними схемами, які притаманні суб'єкту.

Ментальний словник, функціонуючий у окремої людини складається інакше, ніж інформація у голковому словнику. Тезауруси окремих людей ніколи не збігаються повністю, але в них існує якася загальна частина опираючись на яку, люди досягають взаємопорозуміння.

Ключові слова: семантична структура, ознака, компонент змісту, асоціація, ментальний, асиміляція, суб'єкт, об'єкт, лексикон, тезаурус.

Ященко Т. А. Сучасні лінгво-методичні основи вивчення причинно-слідчих відносин в іншомовній аудиторії

Анотація: в статті пропонується нова методика вивчення мовної реалізації причинно-слідчих відносень в іншомовній аудиторії. Методика, яка пропонується, базується на матеріалі сучасних лінгво-методичних досліджень в галузі функціональної граматики (теорія функціонально-семантичного поля, комунікативний склад речення-вимовлення, синтаксична синоніміка, взаємозв'язок лексики і синтаксису), а також на логіческому аспекті вивчення каузальності.

Ключові слова: функціональна граматика, функціонально-семантичне поле, концепт Причини, причинно-слідча конструкція, причинні релятори.

Тигаренко О. Я. Навчання категорії виду російського дієслова на основі теорії фазовості

Анотація: стаття присвячена актуальним питанням навчання іноземних учнів теорії та практиці вживання категорії виду російського дієслова.

Ключові слова: вид дієслова, аспектульність, російське дієслово, фазовість.

Семіколенова О. І. Чи є значення початковості граматичною ознакою видової пари?

Анотація: У статті обговорюється проблема змісту видового протиставлення. Аналізуються дієслівні пари, ті, що мають значення “початок процесу — процес”. Спостереження показують, що подібні відносини між дієсловами доконаного і недоконаного виду досить часто неідентифікуються, тобто стають сутго формальними. Це свідчить про їх граматичний характер. Таким чином підтверджується думка, що висловлюється останнім часом деякими аспектологами, — значення “початок процесу — процес” являє собою тип видових відносин.

Ключові слова: дієслово, видова опозиція, доконаний вид, недоконаний вид, функціонування, контекст, граматична категорія, початковість, процес, початково-процесний тип

Забело І. В. Відношення багатозначності в дієслівній термінології

Анотація: в статті розглядається явище багатозначності в колі дієслівної термінології.

Ключові слова: полісеманти багатогалузеві, полісеманти одногалузеві, мікротермінологічні полісеманти

Максєва С. Ф. Активізація знань учнів при вивченні дієслів руху.

Анотація: в даній статті розглядаються деякі види робіт, активізуючи знання учнів з теми “Дієслова руху”. Даються прийоми методичної роботи зі зв’язаними текстами та сюжетними малюнками.

Ключові слова: Навчання, активізація, дієслова руху, зв’язані тексти, сюжетні малюнки.

Чепуріна І. В. Похідний емотивний агентив: функціонально-комунікативний аспект

Анотація: в статті встановлюється біфункціональність емотивного агентиву, що виявляється неоднаковий ступінь ознаковості в його семантиці. Різна питома вага характеризуючого компонента визначається семантичною неоднорідністю мотивуючого дієслова, зокрема наявністю/відсутністю в його значенні мовно-поведінкового компонента.

Ключові слова: емотивний агентив, функціонування, комунікативна спрямованість, мотиваційна формула, предикатний та суб’єктний компонент, модальні смисли, ознакове значення, ідентифікаційне значення.

Солодовнікова Н. В. Порядок слів як комунікативний засіб організації речень, включаючий прислівний компонент.

Анотація: стаття присвячена дослідженню комунікативного аспекту функціонування прислівників у ролі причинного компонента.

Ключові слова: актуальне членування, порядок слів, прислівник, фазовий наголос.

Баранова Л. А. Однокореневі антоніми із запереченням в структурі апозитивних сполучень: стилістичні функції і семантичні відносини компонентів

Анотація: в статті розглядається питання про функціонування спільнокореневіх антонімів у структурі апозитивних сполучень. Виносяться на обговорення проблема дефініції концепту “апозитивні сполучення”, трактовка якого в лінгвістичній літературі досить суперечливо. Аналізуються структурно-семантичні особливості апозитивних сполучень з спільнокореневими антонімічними компонентами та їх стилістичні функції в тексті.

Ключові слова: апозиція, апозитивні сполучення з спільнокореневими антонімічними компонентами.

Коновалова Є. А. Антоним у сфері економічних термінів

Анотація: на матеріалі економічних термінів розглядається проблема антонимії в термінології.

Ключові слова: термінологія, антонім, контргарність, комплементарність, векторність.

Лантух Н. А. Семантема “норма”: концептуальний зміст і мовне вираження

Анотація: У статті дається опис концептуального змісту семантеми “норма” і функціонально-семантичний аналіз іменників з інтегральним значенням “норма”.

Ключові слова: семантичне поле, семантема, семема, сема, функціонально-семантичний аналіз.

Брусенцова О. Д. Прагматичний аналіз слів, що вказують кольори в мовах різних культур (китайської і російської), та їх стилістичної функції

Анотація: мета статті — проведення прагматичного аналізу вивчення слів, які позначають кольори та їх стилістичні функції в мовах різних культур (китайської та російської).

Ключові слова: слова, які позначають кольори; прагматичний аналіз.

Давиденко Е. А. Лінгвокультурологічний аспект вивчення кольорозазначення

Анотація: статтю присвячено проблемам лінгвокультурологічного підходу до дослідження значень кольорів та меж культурної комунікації, а також проблемі порівняння кольорових категорій в різних мовах. Представлено опис значень та використання кольорів “синій” — “блакитний” в різних культурах та аналіз синього кольору на прикладі творчості М. Волошина.

Ключові слова: лінгвокультурологія, межкультурна комунікація, значення кольорів, кольорові категорії.

Андросюк Н. В. Фонові знання при семантизації лексики на початковому етапі

Анотація: у статті доводиться необхідність урахування фонових знань при семантизації лексики на початковому етапі навчання. Складена тематична класифікація фонової лексики даного етапу навчання.

Ключові слова: лінгвокультурологія, фонові знання, семантизація, класифікація, початковий етап навчання.

Михайленко Е. Ю. Робота над новим матеріалом при навчанні рідній мові в школі інтенсивним методом

Бондаренко Л. А. Комунікативний підхід в навчанні мові спеціальності іноземних студентів математичного факультету

Анотація: стаття присвячена навчанню мові спеціальності іноземних студентів математичного профілю. Розглянуті різні типи умовно-мовних та мовних завдань, подані зразки комунікативно-орієнтованих вправ.

Ключові слова: математичний профіль, комунікативно-орієнтоване навчання, ситуативно-обумовлене завдання, завдання умовно-мовного характеру, запитально-відповідальні вправи, імітативні вправи, підстановні вправи, описувальні вправи

Карпенко Е. П. До проблеми діалогу в поезії

Анотація: статтю присвячено особливостям та різновидам діалога в поезії. В ній розглядається також співвідношення різних типів адресації у поетичному тексті та робиться висновок про полілогічний характер лірики.

Ключові слова: діалог, монолог, полілог, індивідуальний стиль, поезія.

Дікарєва С. С. Когнітивні переваги в сценарії діалогу

Анотація: У статті розглядається аспекти вивчення когніції і комунікації, вводиться понят-

тя когнітивної переваги, пропонується динамічна модель сценарія російського діалогу, який реалізовується у вигляді послідовності мовних кроків, об'єднаних в діалогічні події.

Ключові слова: когнітивна лінгвістика, теорія діалогу, діалогічний сценарій, діалогічний крок, діалогічна подія

Лахно С. Н. Роль російської літератури в навчанні російській мові іноземних студентів нефілологічного профілю (медичний вуз)

Анотація: у статті розглядається роль російської літератури в навчанні студентів-іноземців російської мови. Показано як за допомогою російської мови іноземні студенти знайомляться не тільки з російською культурою, але й з культурою багатьох країн. Намічаються шляхи роботи над художнім текстом. Підкреслюється провідна роль особистості викладача в процесі знайомства іноземних студентів з російським мистецтвом, з російською літературою.

Ключові слова: підтекст, притекстовий рівень, після текстовий рівень, творчий рівень.

Борисова Л. М. Проблеми ментальності при вивченні російської літератури ХХ століття (“Преподобний Сергій Радонежський”)

Анотація: нарис Б. Зайцева в історико-літературному контексті 1920-1930 рр.

Ключові слова: радянська література, література російського зарубіжжя, ментальність

Іванова Н. П. Комунікативно-дійовий підхід до аналізу художнього тексту

Анотація: художній текст розглядається в статті з позицій теорії мовних активів та комунікативно-дійового підходу до вивчення російської мови як іноземної. Пропонується аналізувати художні тексти як зразки рішення комунікативних задач.

Ключові слова: ілокутивна семантика, комунікативна мета, мовна дія.

Лукінова М. Ю. Семантичне багатство мови В. Шекспіра: можливості інтерпретації.

Анотація: Стаття присвячена дослідженню різноманітності інтерпретації класичних п'єс. Методика аналізу побудована на виявленні полісемії, гри слів та інших лінгвістичних особливостей мови В. Шекспіра, які пояснюють зростаючу популярність численних і багаторазових інтерпретацій. У статті приводиться аналіз п'єси “Ромео і Джульєтта” і дві кіноверсії п'єси, зняті в 1967 і 1966 роках.

Ключові слова: інтерпретація, стиль, жанр, римейк, еквівалентність, адекватність.

Колтухова И. М. Різні методичні підступи до вивчення літературної казки в школі за прикладом казки Андерсена “Соловей”

Анотація: У статті розглядаються актуальні проблеми сучасної методики викладання літератури у школі: різні методичні підступи до словникової роботи, а також до вивчення теорії літератури на уроках в 5 класі. За прикладом порівняльного аналізу методичних розроблень автор виявляє ефективність авторської технології Б. С. Диханової.

Ключові слова: авторська технологія, порівняльний аналіз методичних розроблень, актуальні проблеми сучасної методики викладання літератури, види словникової роботи, логіко-структурні схеми.

Джносва М. Г. Загальна ідея часу життя у ліриці О. С. Пушкіна.

Анотація: у статті досліджується питання про способи вираження ідеї часу життя на матеріалі пушкінської лірики. Аналізується, як часова лексика, що використана поетом, так і самостійні образи часу. Розглядаються також лексичні одиниці, які не є часовими, але вони здатні набувати в умовах контексту поетичного твору часової семантики.

Ключові слова: ідея часу, час життя, пам’ять, темпоральні слова.

Ященко Т. А., Мельник Ю. А. Прецедентні висловлювання в публіцистичному дискурсі

Анотація: в статті розглядаються теоретичні загальні питання визначення прецедентних

текстів, а також специфіка їх функціонування в сучасному публіцистичному діскурсі. Представленна класифікація прецендентних висловлювань, складена на підставі їх джерел, обґрунтовується актуальність проблемі викладання російської мови як іноземної.

Ключові слова: прецендентні тексти, прецендентні висловлювання, публіцистичний дискурс, лингвокультурологія, методика РЯІ.

Петренко Д. О. Традиції політичної парламентської мови в Німеччині

Анотація: у статті розглядаються традиції політичної парламентської речі в Німеччині.

Ключові слова: парламентська річ, політичний дискурс, Німеччина.

Аржаццева Т. В. Комплексна робота з текстом як елемент комунікативної спрямованості навчання російської мові в середній школі

Анотація: У статті затверджується, що формування лінгвістичної і комунікативної компетенції — однаково важливі задачі курсу російської мови в загальноосвітній школі, і викладаються деякі принципи комплексного лінгвістичного аналізу текстів (уривків) художніх творів для вдосконалення у учнів п'ятого класу всіх видів мовної діяльності (читання, письма, говоріння, складання діалогу), а також повторення і закріплення мовних законів і правил.

Пропонований дидактичний матеріал дає можливість провести спостереження над функціональною роллю мовних одиниць в тексті, сприяє організації ефективного повторення раніше вивчених тем і закріпленню поточного матеріалу. Завдання творчого характеру сприяють розвитку мовлення.

Ключові слова: комунікативна спрямованість, мовленнєва діяльність, розвиток мовлення, комплексний аналіз, текст, діалог, культура спілкування.

Шуміліна Т. Н. Організація практики на кафедрі Теорії і практики перекладу СевНТУ

Анотація: Кафедра теорії та практики перекладу СевНТУ готує спеціалістів за спеціальністю 7.030507 “Переклад” із двома кваліфікаціями: перекладач і вчитель англійської мови. Кафедра виробила індивідуальну систему проведення практики, яка складається з 4-х етапів, що під час практичної діяльності уможливлює одночасне досконале опрацювання студента-ми і перекладацьких і викладацьких умінь та навиків, сформованих на теоретичних заняттях.

Ключові слова: методична підготовка вчителя; методичне викладання іноземних мов; педагогічна практика; рівень сформованості методичних знань, умінь і навичок; задачі і мети; головна умова ефективності; диференціація й індивідуалізація; планування, організація і проведення навчально-виховного процесу; вимоги до звіту; підведення підсумків практики.

Бубнова Д. В. Учбовий цикл при навчанні іншомовному діловому спілкуванню

Анотація: стаття присвячена питанням добору й організації навчального матеріалу по діловій іноземній мові, а також навчальному циклу при викладанні цієї дисципліни. Виходячи з позицій комунікативного підходу до викладання іноземних мов і необхідності взаємозалежного навчання аудіювання і говоріння, автор пропонує навчальний цикл, що представляє собою комплекс вправ для навчання спілкування в даній типовій комунікативній ситуації. Автор розбиває цей навчальний цикл на сімох етапів — від уведення лексичного матеріалу та аудіювання до непідготовленого спілкування в запропонованій ситуації

Ключові слова: ділова англійська мова, говорене, аудіювання

Гадомський О. К., Соколова І. Г. Актуальні проблеми викладання польської мови: література, програми, типові помилки, труднощі...

Анотація: викладання польської мови як іноземної вимагає обов'язкового врахування цілей і завдань курсу, специфіки аудиторії (її філологічної та загальнокультурної підготовки). У статті дається огляд відомих раніше і нових програм з польської мови, розроблених польськими і вітчизняними викладачами-методистами. Пропонується тематичний блок складеної авто-

рами програми. У процесі викладання беруться до уваги можливі помилки, характерні для близькоспоріднених польської, російської та української мов, робиться зіставний аналіз. Одним із найважливіших у методиці викладання польської мови є комунікативний аспект.

Ключові слова: польська мова як іноземна, специфіка викладання, програми, комунікативний метод (аспект), труднощі (помилки).

Абросимова Л. М. Принципи побудування навчального посібника “Курс англійської мови для аспірантів”

Анотація: У статті розглянуто принципи побудови навчального посібника з англійської мови, які знайшли вираження у функціональному підході до вибору змісту посібника, формах презентації матеріалу та його контролю.

Ключові слова: Функціональний підхід; диференціюючи ознаки; таблиці; алгоритми; інваріанти; граматичний матеріал; тесті; вправи; методологічний підхід; зміст.

Котовицук Н. В. Принципи і структура побудови курсу “Лінгвокрайнознавство” для студентів немовних спеціальностей

Анотація: В даній статті розглядаються принципи та структура курсу “Лінгвокрайнознавство” для студентів технічних груп. Даний курс слугить для навчання студентів лінгвокрайнознавчий компетенції. Мая визначену кількість країнознавчих знань, випускники Вузів зможуть включитися в міжкультурне спілкування на іноземній мові, не відчуває при цьому так званого “cultural shock”.

Ключові слова: лінгвокрайнознавство, комунікація, мотивація, реалія, фонові знання.

Михайлова А. Г. Особливості переходу від шкільної програми на початковому етапі вивчення мови у вищому технічному навчальному закладі

Анотація: Розглянуті деякі питання методики навчання іноземної мови на початковому етапі у немовному вищому навчальному закладі. Виділені цілі та завдання розглянутого етапу. Пропонуються шляхи рішення проблеми ефективного переходу від шкільного курсу іноземної мови до курсу вищого навчального закладу.

Ключові слова: навчальний етап навчання, розрив, професійна діяльність, комунікативні навики, професійна річ ,фахово-професійний стиль, граматичні труднощі, технічний переклад, комунікативне-орієнтоване навчання.

Кушнарьова І. М. Про створення учебового посібника з графікою російської мови для іноземних студентів

Анотація: Посібник з графікою російської мови, який подається в статті, мав свою метою запропонувати систему завдань, сприяючих здоланню труднощів оволодіння всіма аспектами графіки у разі відокремлення цього розділу викладання мови в самостійний курс з метою корекції графічних навиків й у випадку можливості доучування під час поглиблена навчання іноземних студентів, на відміну від початкового етапу, коли опанування графікою обумовлено вступно-фонетичним курсом.

Ключові слова: аспекти навчання, труднощі навчання, структура посібника, принципи й прийоми створення посібника.

Балашова І., Новікова Т., Степанов А. Етапи розробки мультимедійних навчальних програм з іноземної мови на основі аутентичного кіно без мовного ряду

Анотація: Стаття присвячена проблемам використання аутентичного кіно без мовного ряду у мультимедійних навчальних програмах. Як приклад розглядаються документальний краєзнавчий фільм про природу та анімаційний фільм-комікс.

Ключові слова: лексична робота, аутентичне кіно без мовного ряду, експліцитний/імпліцитний текст, кіноурок, мультимедійна навчальна програма, соціокультурний компонент, мотивація.

Карпенко А. В. Інтенсивні методики і оптимізація навчального процесу (з досвіду роботи)

Анотація: стаття присвячена інтенсивним методикам та оптимізації навчального процесу

Ключові слова: інтенсивні методики, оптимізація навчального процесу

Ільїна В. Ю. Інтернет-ресурси і сучасні технології у вивченні іноземних мов.

Анотація: Проаналізовано й обґрунтована необхідність упровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес. Виконано аналіз лінгвістичного програмного забезпечення, у тому числі і систем машинного перекладу. Детально розглянуті особливості інтерактивних електронних підручників по іноземній мові. Зроблено докладний огляд мультимедійних програм навчання англійської мови. Приведено позитивний закордонний досвід упровадження нових інформаційних технологій у навчальний процес, а також розвитку дистанційної освіти. Сформульовано фактори, що негативно позначаються на модернізацію академічної програми по іноземній мові в Україні і можливі шляхи подолання цих труднощів.

Стаття може бути корисна для викладачів іноземної мови, студентів, а також для організаторів навчального процесу у ВУЗах і керівників у суміжних сферах діяльності.

Ключові слова: Інтернет-ресурси, мультимедійні технології, лінгвістичне програмне забезпечення, віртуальні словники, комп’ютерні перекладачі, онлайнові курси іноземної мови, дистанційна освіта.

Руденко Н. С. Використання комп’ютера для контролю позааудиторного читання в немовному вузі

Анотація: Одна з головних задач навчання професійно-орієнтованому читанню — сформувати у студентів уміння зрілого іншомовного читання вже в стінах вузу. Найважливішим компонентом формування цього уміння є самостійне внеаудиторне читання. Ціль дійсної статті — показати переваги використання комп’ютера для контролю внеаудиторного читання в порівнянні з традиційно застосовуваним з цією метою перекладом на рідну мову, розглядаючи внеаудиторне читання не як спосіб перевірки засвоєння мовного матеріалу, а як ефективний засіб самонавчання і формування читацької компетенції студентів.

Ключові слова: позааудиторне читання, самоосвіта, читацька компетенція

Клепікова Т. Г. Модульне навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей на просунутому етапі.

Анотація: Пропонується доповнити професійно-орієнтований університетський курс іноземної мови для студентів нефілологічних спеціальностей короткотерміновими спеціалізованими курсами, обумовленими конкретними комунікативними потребами студентів.

Такі модульні короткотермінові курси забезпечують гнучкість і варіативність мовної освіти, що є важливим за нашого часу.

Розглядаються основні принципи побудови спеціалізованого курсу іноземної мови для студентів немовних ВНЗів.

Ключові слова: комунікативні потреби, аналіз, ESP (МСЦ), модульний курс, різноманітність, гнучкість, відбір, мети навчання.